

Vendim nr. 41 datë 22.02.2023

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, i përbërë nga:

Elsa Toska,	Kryesuese
Gent Ibrahim, i,	Anëtar
Ilir Toska,	Anëtar

në datën 22.02.2023 mori në shqyrtim paraprak kërkesën nr. 5 (J) 2022 të Regjistrimit Themeltar, që i përket:

KËRKUES: **JAMARBËR MALLTEZI**

OBJEKTI: **Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2022-1109, datë 08.06.2022 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.**
Kthimi i çështjes për rigjykim në Gjykatën e Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134 pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; ligji nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (ligji nr. 8577/2000).

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Kolegji*), pasi dëgjoi relatorin e çështjes Ilir Toska, shqyrtoi kërkesën, dokumentet shoqëruese dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Nga aktet bashkëlidhur kërkesës rezulton se kërkuuesi Jamarbër Malltezi (*kërkuesi*) është bashkëpronar i një trualli të ndodhur në Tiranë, ku më parë ka qenë godina e klubit sportiv

“Partizani”, që është privatizuar nga kërkuesi dhe bashkëpronarë të tjerë. Ai është bashkëshorti i shtetas A.B., babai i së cilës ka qenë Kryeministër i Shqipërisë në kohën e ndodhjes së faktit që ka sjell lindjen e mosmarrëveshjes.

2. Kërkuesi i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë me padi në objektin e së cilës ka kërkuar detyrimin e të paditurit T.B. për t’i shpërblyer dëmin jopasuror në një masë të përcaktuar, mbi pretendimin se i padituri, në atë kohë deputet i Kuvendit të Shqipërisë, në mënyrë të përsëritur, ka përhapur shpifje dhe deklarata të rreme ndaj tij. Në lidhje me këtë pretendim kërkuesi i është referuar një deklaratë për shtyp të datës 09.10.2012, të bërë nga i padituri në ambientet e partisë politike, anëtar i së cilës ishte, ku ka deklaruar se pronarët e truallit, pjesë e të cilëve është edhe kërkuesi, e kanë përfituar truallin në pronësi të tyre në mënyrë të paligjshme dhe jo transparente.

3. Me vendimin nr. 8144, datë 12.07.2013, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë ka vendosur të pranojë pjesërisht padinë e kërkuesit, duke detyruar të paditurin T.B. t’i shpërblejë dëmin jopasuror të shkaktuar, në një masë më të vogël nga sa është kërkuar në padi. Me vendimin nuk ka qenë dakord i padituri T.B., i cili ka paraqitur ankim në gjykatën e apelit.

4. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 3122, datë 16.09.2014, ka vendosur ndryshimin e vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë dhe duke e gjykuar çështjen në fakt ka rrëzuar padinë. Me këtë vendim nuk ka qenë dakord kërkuesi, i cili ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë, duke kërkuar ndryshimin e vendimit të gjykatës së apelit.

5. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka shqyrtuar rekursin e kërkuesit mbi bazë dokumentesh në dhomë këshillimi dhe me vendimin nr. 00-2022-1109, datë 08.06.2022, bazuar në nenin 480 të Kodit të Procedurës Civile (*KPC*), ka vendosur mospranimin e rekursit, pasi ka vlerësuar se në të nuk ekzistojnë shkaqet ligjore të parashikuara në nenin 472 të KPC-së, të cilat e bëjnë të cenueshëm vendimin e gjykatës së apelit.

6. Sipas Kolegjit Civil, nga gjykatat e faktit janë respektuar normat procedurale, shkelja e të cilave do të mund të çonte në pavlefshmërinë e vendimit gjyqësor, ndërkohë që nuk rezultonin shkaqe të rënda procedurale, të cilat kishin ndikuar dukshëm në dhënien e vendimeve. Më tej, sipas Kolegjit Civil, gjykata e apelit ka respektuar dhe zbatuar drejt dispozitat e ligjit material, duke bërë një cilësim të drejtë të fakteve dhe rrethanave që lidhen me mosmarrëveshjen, sikundër ka kryer një analizë juridike të plotë të provave dhe ka zgjidhur mosmarrëveshjen në përputhje me dispozitat ligjore në fuqi, zgjidhje e cila nuk bien në kundërshtim me praktikën e Kolegjit Civil ose Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë. Së fundi, Kolegji Civil ka sjell në vëmendje se

në rekurs, kryesisht, ngrihen pretendime për vlerësimin e provave, çka del jashtë juridiksionit rishikues dhe ekskluzivisht ligjor të Gjykatës së Lartë.

7. Me kërkesën e datës 19.12.2022, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) sipas objektit të saj.

II

Pretendimet e kërkuetit

7. **Kërkuesi** ka pretenduar, në mënyrë të përmbledhur, se i është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor, në aspektet e mëposhtme:

7.1. *E drejta e aksesit në gjykim*, pasi Gjykata e Lartë ka shkelur dispozitat procedurale lidhur me njoftimin për datën dhe orën e zhvillimit të gjykimit, përveç se e ka zhvilluar atë në dhomën e këshillimit. Çështja ka qenë e planifikuar për t'u gjykuar në datën 25.05.2022, por është gjykuar në datën 08.06.2022 pa njoftuar palët për datën e kësaj seance, për më tepër kur njoftimi nuk është bërë as përmes shpalljes publike. Mosnjoftimi për datën dhe orën e gjykimit e ka vendosur atë në pamundësi objektive për të ushtruar të drejtat që i garantohen nga neni 42 i Kushtetutës, si dhe nenet 480 e 482 të KPC-së.

7.2. *Standardi i arsytimit të vendimit gjyqësor*, pasi në vendimin e Gjykatës së Lartë nuk janë paraqitur arsyet e mospranimit të rekursit, por vetëm mosekzistenca e shkaqeve të parashikuara nga neni 472 i KPC-së. Rrjedha logjike e përdorur në vendim nuk rezulton e qartë dhe e kuptueshme dhe argumentet e pjesës hyrëse nuk janë të lidhura logjikisht me pjesën arsyetuese dhe atë urdhëruese. Ato nuk formojnë një përmbajtje koherente brenda vendimit, çka bën që përmbajtja dhe arsyetimi i tij të mos kenë harmoni. Gjykata e Lartë nuk është shprehur për gabimin procedural që ka bërë gjykata e apelit, të parashtruar me hollësi në rekurs.

III

Vlerësimi i Kolegjit

A. Për legjitimitimin e kërkuetit

8. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me inicimin e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja "F" dhe 134, pikat 1, shkronja "i" dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që

cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë edhe kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës.

9. Kriteret e lartpërmendura për pranueshmërinë e ankimit kushtetues individual janë të natyrës kumulative, pra duhet të plotësohen njëkohësisht. Në këtë vështrim, mjafton mosplotësimi i njërit prej tyre që kërkuesi të mos legjitimohet për vënien në lëvizje të gjykit kushtetues.

10. Duke iu kthyer çështjes konkrete, Kolegji vlerëson se kërkuesi legjitimohet *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor ndaj të cilit ka ngritur pretendime në këtë Gjykatë, për rrjedhojë provon interesin e tij të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

11. Një kriter tjetër paraprak që përcaktohet nga nenet 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, si dhe neni 71/a, pika 1, shkronja “a”, i ligjit nr. 8577/2000 ka të bëjë me *shterimin e mjeteve juridike efektive*. Për plotësimin e këtij kriteri kërkuesi duhet të shfrytëzojë në rrugë normale mjetet juridike efektive, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe të frytshme për një çështje konkrete. Shterimi i mjeteve përbën parakusht që duhet përmbushur nga kërkuesi, i cili para se t’i drejtohet Gjykatës duhet të vërtetojë se ka përdorur të gjitha mjetet juridike të njohura nga ligji dhe të mjaftueshme për të rivendosur të drejtat e shkelura. Mjetet juridike shterojnë kur, në varësi të rrethanave të çështjes, rregullat procedurale nuk parashikojnë mjete të tjera ankimi (*shih vendimin nr. 38, datë 25.04.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Në rastin konkret, Kolegji vëren se kërkuesi ka kundërshtuar vendimin e Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë që ka përmbyllur në themel procesin gjyqësor të iniciuar prej tij. Në këtë situatë, Kolegji vlerëson se kërkuesi nuk ka më mjete të tjera ankimi ndaj vendimit të kundërshtuar dhe, për rrjedhojë, e ka përmbushur kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive në dispozicion.

13. Për sa i takon legjitimitetit *ratione temporis*, bazuar në nenin 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr.8577/2000, afati për paraqitjen e ankimit kushtetues individual është 4 muaj nga konstatimi i cenimit të së drejtës. Gjykata në jurisprudencën e saj, në rastet e kundërshtimit të vendimeve gjyqësore, ka llogaritur afatin 4-mujor, duke filluar nga data e dhënies së vendimit nga gjykata që ka përfunduar procesin gjyqësor, nëse kërkuesi nuk provon në nivel kushtetues se ka

marrë dijëni në një datë të ndryshme (*shih vendimet nr. 14, datë 21.06.2022; nr. 84, datë 26.12.2017; nr. 80, datë 18.12.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Nenet 142, pika 1 dhe 146, pika 2, të Kushtetutës parashikojnë detyrimin për arsyetimin e vendimeve gjyqësore dhe shpalljen publikisht të tyre në çdo rast.

15. Nga aktet bashkëlidhur kërkesës rezulton se procesi gjyqësor i kundërshtuar nga kërkuuesi ka përfunduar me vendimin nr. 00-2022-1109, datë 08.06.2022 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, kurse kërkesa në Gjykatë është regjistruar në datën 19.12.2022, domethënë pas më shumë se 6 muajsh, pra jashtë afatit ligjor. Në kërkesë, si argument në mbështetje të plotësimit të këtij kriteri pranueshmërie, ai ka pretenduar se ka marrë dijëni për vendimin e Gjykatës së Lartë në datën 14.09.2022, kur është paraqitur për të marrë informacion pranë sportelit të Gjykatës së Lartë.

16. Kolegji vëren se nga të dhënat e faqes zyrtare të Gjykatës së Lartë, në rubrikën “Çështje të shpallura për gjykim”, për kategorinë “Çështje civile”, nënrubrika “Për shqyrtim në dhomë këshillimi”, në datën 10.05.2022 është shpallur lista e çështjeve për shqyrtim për në datën 25.05.2022, si dhe përbërja e trupit gjykues për çdo çështje. Në këtë listë pasqyrohet edhe çështja e kërkuarit. Ky i fundit pranon dijeninë për planifikimin e shqyrtimit të çështjes në këtë datë. Nuk rezulton dhe as pretendohet nga kërkuuesi që deri në ditën e planifikuar për shqyrtimin e çështjes ai të ketë depozituar ndonjë parashtrim ose kërkesë përpara gjykatës. Më tej, po sipas të dhënave të faqes zyrtare të Gjykatës së Lartë, në rubrikën “Njoftime për publikun”, në datën 26.05.2022 është postuar “Informacion për shtyrjen e çështjeve civile të planifikuara për shqyrtim në dhomë këshillimi të datës 25 maj 2022”, përmes të cilit është bërë njoftimi se: “Të gjitha çështjet civile të shpallura për shqyrtim në dhomë këshillimi, datë 25.05.2022, sipas listave të mëposhtme, shtyhen dhe do të shqyrtohen në një ditë tjetër.”. Në këtë listë pasqyrohet edhe çështja e kërkuarit. Po në këtë rubrikë të faqes zyrtare të Gjykatës së Lartë, në datën 08.06.2022 është postuar “Informacion mbi çështjet civile të datës 08 qershor 2022”, përmes të cilit është dhënë informacion edhe për përfundimin e çështjeve civile për shqyrtim në dhomë këshillimi në këtë datë, ku jepen të dhëna edhe për çështjen e kërkuarit. Sipas këtyre të dhënave, Gjykata e Lartë (Kolegji Civil) ka vendosur: “Mospranimin e rekursit të paraqitur nga pala paditëse Jamambër Malltezi, kundër vendimit nr. 3122 datë 16.09.2014 të Gjykatës së Apelit Tiranë.”.

17. Për nevoja të shqyrtimit të çështjes, me shkresën nr. 161 prot., datë 07.02.2023, Gjykatës së Lartë iu kërkuar informacion për datën kur vendimi i arsyetuar i dhënë për çështjen e kërkuarit është bërë i disponueshëm për palët, si dhe për datën e komunikimit të tij. Në përgjigje

të kësaj, me shkresën nr. 919/1 prot., datë 13.02.2023, Gjykata e Lartë informoi: “Vendimi i arsyetuar ju njoftohet palëve kur ata ose përfaqësuesit e tyre, kanë të depozituar në dosjen gjyqësore adresat e tyre elektronike të kontaktit. Në kushtet kur dosja gjyqësore është dërguar në datën 25.07.2022 në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, nuk mund të japim informacion nëse ju është bërë komunikimi i vendimit me e-mail palëve. Sipas regjistrit në të cilin pasqyrohen datat e veprimeve të vendimit, ai është bërë i disponueshëm për palët në datën 12.07.2022, ndërkohë që ky vendim është publikuar dhe në faqen zyrtare të internetit të Gjykatës së Lartë në datën 02.09.2022.”.

18. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar se është detyrë e palëve që të ndjekin ecurinë e gjykimit të çështjes së tyre në Gjykatën e Lartë (shih vendimet nr. 47, datë 06.07.2015; nr. 13, datë 04.03.2008 të Gjykatës Kushtetuese). Në vështirim të këtyre standardeve, Kolegji vlerëson se në kushtet kur ka qenë vetë kërkuesi që përmes rekursit ka iniciuar procesin, ai ka pasur edhe detyrimin të interesohej për ecurinë e gjykimit të çështjes së tij. Për më tepër, Kolegji vlerëson se ai nuk ka paraqitur asnjë argument ose provë bindëse për pamundësinë e marrjes dijeni të vendimit të arsyetuar dhe të disponueshëm për palët që nga data 12.07.2022.

19. Po kështu, Kolegji vëren se në rekursin e paraqitur bashkëlidhur kërkesës nuk rezulton që përfaqësuesi i posaçëm i kërkuesit, avokati S.B., të jetë kujdesur për të shënuar të dhënat elektronike të kontaktit me qëllim njoftimin nga sekretaria e Gjykatës së Lartë, çka do të mundësonte njoftimin e drejtpërdrejtë të tij edhe për vendimmarrjen e saj. Vlen të theksohet se një rrethanë e tillë nuk evidentohet në kërkesën për shqyrtim, duke mos u ngritur as pretendime në këtë aspekt. Nga ana tjetër, fakti i pretenduar nga kërkuesi se është njohur me vendimin e Gjykatës së Lartë në datën 14.09.2022, kur është interesuar për të marrë informacion pranë saj, nuk është i mjaftueshëm për të provuar në nivel kushtetues se kjo është data e marrjes dijeni për vendimin objekt kundërshtimi, për sa kohë është në të drejtën e palës së interesuar të kërkojë dhe të tërheqë në çdo moment në sekretarinë e gjykatës kopje të vendimit gjyqësor.

20. Në kushtet kur në kërkesë nuk është paraqitur asnjë argument ose provë bindëse në lidhje me vonesën eventuale për marrjen dijeni, si dhe për njohjen me vendimin e arsyetuar objekt kundërshtimi të Gjykatës së Lartë, Kolegji vlerëson se si datë e fillimit të afatit ligjor të ankimit kushtetues duhet të konsiderohet data 12.07.2022, pra dita kur ai vendim është bërë i disponueshëm për palët. Për rrjedhojë, kërkesa është paraqitur tej afatit ligjor 4-mujor. Në vështirim të sa më sipër, për sa kohë kërkesa është paraqitur pas kalimit të afatit 4-mujor të parashikuar nga neni 71/a, pika 1, shkronja “b”, i ligjit nr. 8577/2000, Kolegji çmon se kërkuesi nuk legjitimohet *ratione temporis*

për vënien në lëvizje të juridiksionit kushtetues. Në këtë aspekt, duke pasur parasysh natyrën kumulative të kritereve të pranueshmërisë së ankimit kushtetues, nuk është e nevojshme të vijohet më tej me verifikimin e plotësimit të kritereve të tjera të legjitimitetit të kërkuarit.

21. Në përfundim, Kolegji çmon se kërkesa nuk plotëson kriteret ligjore për pranimin e saj për shqyrtim në seancë plenare.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, në bazë të neneve 31 dhe 31/a, pika 2, shkronja “ç”, të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

V E N D O S I:

Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.